Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Rok VIII Wilno, dn. 25 kwietnia 1934 r. Nr. 8

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE WILEŃSKIE

DWUTYGODNIK KAPŁAŃSKI

Redakcja: Wilno, z. Bernardyński 6, m. 1. Administracja: Wilno, ul. Metropolitalna 1. P. K. O. 80.833

Ogłoszenia: Cała strona 48 zł., 1/2 str. 24 zł., 1/4 str. 12 zł., 1/8 str. 8 zł.

Prenumerata: Rocznie 15 zł., półrocznie 8 zł., Nr. pojedyńczy 80 groszy

Elegi vos et posui vos, ut eatis et fructum adferatis. *Joan. 15. 16.*

TREŚĆ ZESZYTU.

W SPRAWIE NAUKI RELIGJI W PRZYSZŁYM ROKU SZKOLNYM

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA
Wilno, dnia 25. IV. 1934 roku. Nr. 218.

Niniejszem Kurja poleca WWXX. Proboszczom, by do dnia 1 maja r. b. złożyli na ręce właściwych Inspektorów szkolnych oświadczenia, w jakich szkołach sami bądź też XX. Wikarjusze będą nauczali w następnym roku szkolnym religji, zaznaczając równocześnie, że co do wynagrodzenia obowiązuje nadal rozporządzenie z dnia 1 marca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27 poz. 163).

Odpis pisma do Inspektoratu należy przesłać do Kurji.

Ks. L. Żebrowski
Radca Kurji do spraw szkolnych.

MCM-LECIE ODKUPIENIA RODZAJU LUDZKIEGO CZYLI JUBILEUSZKA

33 (34) — 1933 (1934).

Niebawem wyjdzie z druku książeczka, zawierająca wyjątki z Konstytucji Apostolskiej o rozszerzeniu Jubileuszu, przepisy i modlitwy, dotyczące pozyskania odpustu jubileuszowego w archid. wileńskiej. Przekład na język litewski również będzie dokonany. Zamawiać można w Redakcji *Wiadomości Archidiecezjalnych Wileńskich (Wilno, zaułek Bernardyński 6).*

OBRAZKI KRÓLOWEJ JADWIGI

X. Kanonik Rudolf J. de F. Van Roy, Postulator beatyfikacji Królowej Jadwigi (*Kraków, ul. Szewska 22)*, wydał obrazki z modlitwą na Nowennę o łaski za przyczyną Królowej Jadwigi. J. E. Ksiądz Arcybiskup - Metropolita Wileński gorąco poleca ich rozpowszechnianie i zbieranie tą drogą potrzebnych na powyższy cel funduszów. Sprawą rozpowszechniania zajmuje się Instytut Akcji Katolickiej *(Metropolitalna 1).*

Rok VIII Wilno, dn. 25 kwietnia 1934 r. Nr. 8

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE WILEŃSKIE

DWUTYGODNIK KAPŁAŃSKI

Redakcja: Wilno, z. Bernardyński 6, m. 1. Administracja: Wilno, ul. Metropolitalna 1. P. K. O. 80.833

Ogłoszenia: Cała strona 48 zł., 1/2 str. 24 zł., 1/4 str. 12 zł., 1/8 str. 8 zł.

Prenumerata: Rocznie 15 zł., półrocznie 8 zł., Nr. pojedyńczy 80 groszy

Elegi vos et posui vos, ut eatis et fructum adferatis. *Joan. 15. 16.*

DZIAŁ URZĘDOWY

ZARZĄDZENIA STOLICY APOSTOLSKIEJ

MONITA

DE USU FACULTATUM CONFESSARIIS TRIBUTARUM PER ANNUM SANCTUM AD UNIVERSUM CATHOLICUM ORBEM PROPAGATUM DEQUE RATIONE INDULGENTIAE IUBILAEI LUCRANDAE, AD NORMAS CONSTITUTIONUM BENEDICTI XIV ET LEONIS XIII EXARATA, AUCTORITATE SS.MI D. N. PII PP. XI AD HODIERNAM DISCIPLINAM ACCOMMDATA EIUSQUE IUSSU EDITA.

Edita hesterno die Apostolica Constitutione „Quod superiore anno“, per quam universale extra ordinem Iubilaeum ad totum catholicum orbem extenditur, summopere interest, ut quae in eadem decernuntur, accurate prudenterque in usum deducantur.

Ut vero id facilius ac tutius effici queat, SS. D. N. Pius divina Providentia Papa XI iussit, quemadmodum per elapsum piacularem annum in confessariorum almae huius Urbis commodum, ita nunc in totius orbis confessariorum utilitatem haec, quae sequuntur, monita edenda esse, eademque edixit quam diligentissime ab omnibus esse servanda.

I. Noscant imprimis in compertoque habeant confessarii se extraordinariis hisce facultatibus uti posse dumtaxat erga paenitentes qui ad confitendum accedant *ea mente et sincera voluntate* ut Iubilaei veniam consequantur; attamen si paenitens, mutato proposito, ab acquirenda indulgentia Iubilaei destiterit atque cetera opera imperata intermiserit, omnes absolutiones censurarum, si eas excipias quae ad reincidentiam datae sint, itemque commutationes et dispensationes concessae in suo robore permaneant.

Confessarii his facultatibns in foro interno etiam extrasacramentali uti possunt dummodo de peculiaribus facultatibus ne agatur pro quibus forum sacramentale expresse requiratur.

Parochi tamen peculiarem facultatem habeant iubilares visitationes dispensandi, contrahendi ac commutandi ad normam Constitutionis „Quod superiore anno“ sub n. IX, 10, non modo cum de paenitentibus agitur, sed etiam cum de singulis fidelibus singulisque familiis paroeciae suae.

II. Facultas absolvendi a peccatis et a censuris ac dispensandi ab irregularitatibus hisce finibus continetur atque circumscribitur, ut per piacularis anni celebrationem semel tantummodo cum eodem paenitente exerceri queat, cum scilicet ipsemet iubilarem veniam primum lucretur itemque tum solummodo, cum paenitens ab alio confessario, a die octava Paschatis huius anni, a peccatis et a censuris absolutus iam non fuerit vel ab irregularitate dispensatus (cfr. Const. „Quod superiore anno“, sub n. IX, 13). Itaque summopere necesse est confessarios, ut munere suo rite fungantur, a quolibet paenitente hisce peccatis, censuris, vel irregularitate irretito exquirere:

1-o utrum iam iubilarem veniam, a die octava Paschatis huius anni, lucrifecerit necne;

2-o quodsi eam non lucrifecerit, num, anno piaculari vertente, a peccatis vel a censuris reservatis iam absolutus fuerit; atque id ipsum tum requirat, cum paenitens se sistat aliqua irregularitate irretitus.

Etenim si ipse a die octava Paschatis huius anni vel iam iubilarem veniam lucratus fuerit, vel iam fuerit a peccatis aut a censuris absolutus, vel denique ab irregularitate dispensatus, absolutionem et dispensationem eiusmodi iterum obtinere non potest.

III. Confessarii praediscant ac memoriâ teneant indicem peccatorum, censurarum, paenarum impedimentorumque omnium, quorum absolutio vel dispensatio in facultatibus sibi concessis non comprehenditur; si quae autem eiusmodi occurrerint, meminisse eos oportet, non aliter posse se paenitenti providere, quam iis religiose servatis quae Codex praescribit can. 2254, 2290, 1045 § 3.

IV. Non praetermittant suam cuique paenitenti salutarem paenitentiam sacramentalem imponere, etiamsi sibi coniicere iure liceat paenitentem plenissimam Iubilaei veniam esse consecuturum.

V. Si quis in occultas censuras ob partem quoquo modo

laesam inciderit, eum ne ante absolvant, quam parti laesae, etiam scandalum reparando damnumque sarciendo, satisfecerit: aut saltem, si eiusmodi satisfactionem praestare ante non possit, vere graviterque promiserit se, cum primum licuerit, satisfacturum.

VI. Confessarii, qui a censuris etiam publicis absolvere possunt, hoc exploratum habeant:

Qui aliqua censura fuerint nominatim affecti vel uti tales publice renuntiati, non posse eos tamdiu Iubilaei beneficio frui quamdiu in foro externo non satisfecerint prout de iure. Si tamen contumaciam in foro interno sincere deposuerint et rite dispositos sese ostenderint, posse, remoto scandalo, in foro sacramentali interim absolvi ad finem dumtaxat lucrandi Iubilaeum cum onere quam primum se subiiciendi etiam in foro externo ad tramitem iuris.

VII. Ad peccatum quod attinet, per can. 894 reservatum ratione sui, confessarii absolutionem ne impertiant, nisi paenitens falsam denuntiationem formaliter retractaverit, et damna, si qua inde secuta sint, pro viribus reparaverit, imposita insuper gravi et diuturna paenitentia.

VIII. Si de casu agatur, etiamsi occulto, de quo in can. 2342, prohibeant, sub paena reincidentiae, quominus paenitens in posterum ad illam religiosam domum eiusque ecclesiam accedat. Firmis quidem manentibus paenis, de quibus sub n. 2 eiusdem canonis agitur.

IX. Religiosos, apostatas a religione, ab excommunicatione can. 2385 lata ne absolvant, quamdiu extra Ordinem permanserint; attamen, si ii firmum habeant propositum ad religionem suam redeundi, congruo iisdem praefinito ad id exsequendum tempore, in foro interno absolvant, ea condicione ut in censuram recidant si intra praefinitum tempus ad religionem non redierint. At ii moneantur, se, quamdiu extra suae religionis domum commorentur, ab actibus legitimis ecclesiasticis excludi, privilegiis omnibus suae religionis privari, Ordinario loci commorationis subiici, atque obnoxios esse, etiam postquam redierint, aliis paenis in can. 2385 statutis. Religiosus autem fugitivus, etiamsi ex Constitutionibus suae religionis in excommunicationem inciderit, absolvi, rite dispositus, in foro interno poterit, imposita obligatione ad religionem quam primum redeundi, eadem ratione eademque sub reincidentiae paena, ac pro apostatis a religione cautum est: praeterea, si sit in sacris, ea lege, ut suspensionem observet can. 2386 statutam.

X. Cum de votorum commutatione agitur, id latiore quadam ratione accipiatur, ita quidem ut confessarii, pro sua ipsorum prudentia, in opera etiam minoris meriti vota commutare possint.

XI. A lectione librorum prohibitorum, eorum praesertim qui in can. 2318 §1 sub excommunicationis paena vetantur, ne quemquam absolvant, nisi is libros, quos penes se retinet, Ordinario aut confessario ipsi aut alii, qui facultatem eosdem retinendi habeat, ante absolutionem tradiderit; sin minus, se eos, cum primum potuerit, destructurum aut traditurum, serio promiserit.

XII. Ad facultatem quod attinet sacras visitationes commutandi vel dispensandi, haec animadvertenda sunt:

1-o Cum aliquis dispensationem obtinuerit unam vel alteram ecclesiam aut oratorium invisendi, nulla facta obligatione aliam ecclesiam vel oratorium per commutationem visitandi, noverit idem sacras visitationes duodecim semper habendas esse, quae proinde in reliquis ecclesiis vel oratoriis fieri debent. Dispensatio enim alicuius ecclesiae visitandae idem non est ac sacrarum visitationum numeri imminutio.

2-o Si quis vero, praeter dispensationem alicuius ecclesiae visitandae, sacrarum etiam visitationum numeri imminutionem petat, confessarii tot preces eidem recitandas praescribant, quot visitationes dispensatae fuere; quae quidem preces haud absimiles illis esse debent quae in sacris visitationibus adhibentur.

3-o Si quis interdum, animo sacras visitationes rite peragendi, ad ecclesiae fores pervenerit, aditu ad eam iam clauso vel quavis de causa impedito, tum satis erit ad easdem fores praescriptas preces recitare. At visitatio pia ac devota sit oportet, idest facta animo Deum colendi; quem quidem animum ipsa exterior reverentia aliquo modo patefaciat.

4-o Vocales preces, quae praescribuntur, alternis etiam vocibus recitari possunt. Mutis vero can. 936 consulitur.

XIII. Cum quatuor ecclesiarum visitatio non sit opus per se praeceptum, sed tantummodo iis impositum qui libere velint Iubilaei veniae participes fieri, id visitationis onus, quotiescumque a confessariis privilegiatis debet, ex rationabili causa, totum vel ex parte paenitentibus remitti, ne commutetur in alia opera, quae ad peragenda paenitens sit alio obligationis proprie dictae titulo adstrictus.

XIV. Confessio et Communio ad lucrandam piacularis anni veniam imperatae nihil refert utrum visitationibus quatuor ecclesiarum antecedant, an interponantur vel succedant; unum refert

et necesse est, ut postremum ex praescriptis opus, quod etiam Communio esse potest, in statu gratiae, ad can. 925 § 1, compleatur. Si quis igitur post confessionem peractam, ultimo nondum completo opere, in letale rursus inciderit, iteret confessionem oportet, si sacram Synaxim debet adhuc suscipere; secus, satis erit ut, actu contritionis perfectae elicito, cum Deo reconcilietur.

Haec *Monita* ad praesentis disciplinae condicionem accommodata, Ssmus D. N. Pius divina Providentia Papa XI, in lucem edi iussit, ut constans et tuta omnibus praesto sit interpretatio et facultatum, quae vigebunt, et operum, quae praestanda sunt ad veniam Iubilaei consequendam, per proximam piacularis anni ad totum catholicum orbem prorogationem.

Datum Romae, ex aedibus Sacrae Paenitentiariae, die III mensis Aprilis anno MDCCCCXXXIV.

L. Card. Lauri, *Paenitentiarius Maior.*

L. † S.

I. Teodori, *Secretarius.*

(*Acta Ap. Sedis,* t. 26, str. 149).

Uroczystość św. Janiny-Antidy Thouret.

Przy uroczystej kanonizacji św. Janiny-Antidy Thouret, Panny, w dniu 14 stycznia r. b. Ojciec św. wyznaczył, jako dzień jej uroczystości, dzień 24 sierpnia.

(*Acta Ap. Sedis,* t. 26, str. 42).

Wniesienie na „Index" ksiąg zakazanych.

Kongr. św. Oficjum dekretami z dnia 7 lutego 1934 r. wniosła na *Index* ksiąg zakazanych: 1-o, książkę Alfreda Rosenberga pod tytułem *Der Mythus des 20. Jahrhunderts*, w której autor odrzuca wszystkie dogmaty Kościoła katolickiego a nawet same podstawy religji chrześcijańskiej i dowodzi potrzeby ustanowienia nowej religji i nowego germańskiego kościoła i głosi zasadę, że „dziś powstaje nowa wiara mityczna, wiara mityczna krwi, wiara przez którą się wierzy, iż można nawet boskiej natury człowieka bronić krwią, wiara poparta najoczywistszą nauką, według której ustala się, iż nordyczna krew przedstawia te tajemnice, które zastępują i obalają dawne sakramenty", i 2-o, książkę Ernesta Bergmann'a pod tytułem *Die deutsche Nationalkirche,* w której autor odrzuca religję chrześcijańską z jej podstawowemi dogmatami, jako jedyny

czynnik postępu uznaje krew i rasę i dowodzi potrzeby stworzenia nowej religji, której podstawowym dogmatem będzie czysty ateizm lub panteizm, nadto broni wybujałego i radykalnego nacjonalizmu, całkiem sprzecznego z kulturą chrześcijańską.

(*Acta Ap. Sedis*, t. 26, str. 93 - 94).

ZARZĄDZENIA ORDYNARJATU ARCYBISKUPIEGO

Zbiórka na „Dar Narodowy" 3-go maja.

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA
Wilno, dn. 20. IV. 1934 r. № 17477.

Kurja Metropolitalna Wileńska niniejszem powiadamia, iż JE. Najprzewielebniejszy Ordynarjusz Wileński usilnie poleca PW. Duchowieństwu akcję Komitetu Głównego Obchodu 3-go Maja i zbiórki na „Dar Narodowy" na prace oświatowe Polskiej Macierzy Szkolnej, jako sprawę zasługującą na gorące poparcie całego społeczeństwa katolickiego.

PW. Duchowieństwo poparcie to może okazać przez odprawienie w dniu Święta Narodowego, 3-go Maja, uroczystego nabożeństwa z odpowiedniem w duchu kościelnym kazaniem, przez współudział, w miarę możności, w Powiatowych, Miejskich i lokalnych Komitetach oraz przez zachęcenie ludności do składania ofiar na „Dar Narodowy".

Ks. J. Ostreyko.
w/z Kanclerz Kurji.

RUCH PERSONALNY.

Na mocy zarządzenia J. E. Księdza Arcybiskupa-Metropolity, w składzie osobistym Duchowieństwa archid. wileńskiej zaszły następujące zmiany:

Ks. Leopold Blum zwolniony ze stanowiska wikarego w Suchowoli, dn. 24. IV. 34 r. № 17541.

X. A. Sawicki
Kancl. Kurji.

ZARZĄDZENIA PRAWNO - PAŃSTWOWE.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 roku o stowarzyszeniach, służących katolickim celom religijnym i wyznaniowym.

(Dziennik Ustaw R. P. Nr. 9, poz. 72).

Na podstawie art. 10 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 808) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie niniejsze dotyczy stowarzyszeń, nie objętych art. 9 pkt. a) prawa o stowarzyszeniach, a mających za cel podstawowy szerzenie zasad katolickich, jeżeli powstały za zgodą biskupa diecezjalnego lub już po ich powstaniu zostały przezeń aprobowane, nie mają charakteru pracowniczych związków zawodowych, a statuty ich (art. 12 i 19 powołanego prawa) przewidują nadzór biskupa nad działalnością stowarzyszenia.

§ 2. Stowarzyszenia, przewidziane w § 1, będą traktowane według postanowień prawa o stowarzyszeniach z poniższemi zmianami:

Postanowienia: art. 6 pkt. a) w zakresie celu podstawowego stowarzyszeń (§ 1), art. 18, z wyjątkiem pkt. b) w ust. 2 prawa o stowarzyszeniach, nie będą stosowane do tych stowarzyszeń.

Art. 14 będzie miał zastosowanie tylko, o ile dotyczy zgodności danego stowarzyszenia z prawem.

Zakładanie oddziałów stowarzyszenia, podpadającego pod § 1, może się odbywać drogą zawiadomienia właściwej władzy administracyjnej przez centralę stowarzyszenia. Pozatem również do oddziałów stowarzyszeń zwykłych będą stosowane przepisy art. 41 prawa o stowarzyszeniach.

Co do korzystania z ofiarności publicznej, stowarzyszenia zwykłe będą traktowane narówni ze stowarzyszeniami zarejestrowanemi.

§ 3. Właściwe władze państwowe za pośrednictwem władzy wojewódzkiej zawiadamiają biskupów diecezjalnych o wszelkich dostrzeżonych uchybieniach w działalności stowarzyszeń, przewidzianych w § 1.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze stosuje się również do związków stowarzyszeń, jeśli te związki odpowiadają warunkom § 1, nawet gdy do związku należą stowarzyszenia, nie objęte przepisem § 1.

§ 5. Warunkiem zastosowania przepisów niniejszego rozporządzenia jest zawiadomienie właściwej wojewódzkiej władzy administracji ogólnej przez biskupa diecezjalnego o udzieleniu przezeń zgody na założenie stowarzyszenia lub aprobaty dla stowarzyszenia już istniejącego.

Warunek ten uważa się za spełniony także, gdy, przy zgłoszeniu stowarzyszenia, lub przy wniesieniu podania o rejestrację do właściwej władzy administracyjnej, zostanie złożony dokument, stwierdzający zgodę lub aprobatę biskupa diecezjalnego.

§ 6. Stowarzyszenia obecnie istniejące zgodnie z przepisami w dacie ich powstania obowiązującemi, a podpadające pod przepis § 1, będą korzystały z przepisów rozporządzenia niniejszego, jeżeli w ciągu 6 miesięcy, od dnia wejścia jego w życie, uczynią zadość wymaganiom § 5; do upływu zaś tego czasu mogą uprawiać nadal swą działalność.

§ 7. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i O. P.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *(—) J. Jędrzejewicz*

Minister Spraw Wewnętrznych: *(—) Bronisław Pieracki.*

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

GENEZA CHARYTATYWNEJ ORGANIZACJI PARAFJI.

Trzy przedewszystkiem racje prowadziły pierwszych chrześcijan do tworzenia gmin, które dały zaczątek diecezjom i parafjom.

Pierwsza — to potrzeba wspólnego pouczania się w rzeczach wiary i moralności, druga — wspólne modły a nadewszystko Eucharystja, a wreszcie trzecia — wzajemna pomoc materjalna a zwłaszcza pomoc tym, którzy tej pomocy potrzebowali — ubogim, opuszczonym i chorym.

Ponad tem wszystkiem, jakby złocista kopuła, kryjąca pod sobą wszystko i wszystko wieńcząca, była miłość Boga i bliźniego, zespalająca wszystkich w jedno. Ta też miłość stworzyła oną cudną jedność, która wprawiała w podziw ówczesny świat pogański, iż *rzesza wierzących miała jedno serce i jedną duszę*, jak czytamy w Dziejach Apostolskich (4. 32). *Nikt też z nich,* czytamy tamże, *niczego, co posiadał, nie nazywał swojem, ale wszystko im było wspólne... a wielka łaska była w nich wszystkich. Nie było bowiem między nimi żadnego nędzarza; bo ilu było właścicieli pól lub domostw, sprzedawali je i przynosili zapłatę ze sprzedaży, i składali ją u stóp Apostołów*; *każdemu zaś rozdzielano wedle jego potrzeby* (4. 32—35).

Z tego widzimy, że wspólność a raczej jedność, którą tak się wyróżniali pierwsi chrześcijanie, nie wykluczała potrzeb doczesnych swoich współbraci, obejmując sobą całokształt życia jak duchowego, tak i materjalnego kształtującego się na nowych podstawach społeczeństwa.

Współcześni reformatorzy socjalistyczni lubią na to się powoływać i mówią, że i Ewangelja i pierwotne dzieje Chrześcijaństwa potwierdzają wymownie ich zasady i że starożytna gmina chrześcijańska była wybitnie komunistyczną. Zapominają tylko o jednej rzeczy, że ta wspólność dóbr w tej gminie była całkiem dobrowolna, pochodziła z chrześcijańskiej miłości bliźniego, gdy wspólność socjalistyczna jest wytworem nienawiści i istnieje tylko gwałtem i przymusem. Analogja pomiędzy ideałem socjalistycznym, jaki nam daje obecna Rosja, a gminą chrześcijańską jest taka, jaka mogłaby być pomiędzy klatką z pojmanemi na ulicy psami a kochającą się rodziną.

Akcja charytatywna w duchu chrześcijańskim tak się ze-

spoliła z życiem Kościoła, że same dzieje tegoż Kościoła są dziejami miłości i miłosierdzia, a im bardziej społeczność ludzka przenikała się zasadami, głoszonemi przez Kościół, tem bliższą była tego obrazu, który nam nakreśliły „Dzieje Apostolskie“: *A wielka łaska była w nich wszystkich; nie było bowiem między nimi żadnego nędzarza* (4. 33—34), tem pełniej realizowała skodyfikowane przez katechizm katolicki uczynki miłosierne co do duszy i co do ciała.

Najlepiej tę rolę Kościoła zrozumieli i określili sami wierni, nazywając ją „Sancta Mater Ecclesia“, która zrodziła nas i utrzymuje do życia duchownego; a ponieważ to życie duchowne zawiera w sobie spełnianie sprawiedliwości, miłosierdzia i miłości także w kwestjach bardzo materjalnych, jak opieka nad opuszczonymi, przeto ta Matka dusz pomyślała też i o ciele swoich dzieci, jako prawdziwa Oblubienica tego, który przyszedłszy na świat dla zbawienia dusz, nieustannie i hojnie zapobiegał potrzebom materjalnym zbolałej wygnańczej ludzkości[1]), Kościół bowiem, jak mówi Tertuljan, nietylko zasila swe dzieci pokarmem łask duchowych, ale także rozdaje mleko matczyne ubogiej dziatwie.

Była to, oczywiście, dla świata przedchrystusowego nowość, bo nędza, ubóstwo i upośledzenie fizyczne człowieka, o ile jeszcze wzbudzało współczucie w sercach uczciwych pogan, o tyle dla prawowiernego syna starożytnej synagogi żydowskiej nędza i upośledzenie była wyraźnym dowodem kary Bożej i odrzucenia, które nie zasługuje na współczucie. W Kościele katolickim aforyzm „Res sacra miser“ staje się niejako dogmatem. Typowem zestawieniem odmiennych światopoglądów jest wstęp do opisu uzdrowienia ślepego od urodzenia, który podaje św. Jan Ewang.: *A przechodząc ujrzał Jezus człowieka ślepego od urodzenia. Uczniowie zaś Jego zapytali Go: Mistrzu, kto zgrzeszył, że on się ślepym urodził? Czy on, czy jego rodzice? Jezus odpowiedział: Ani on nie zgrzeszył, ani jego rodzice; ale, aby dzieła Boże w nim się ujawniły. Ja mam pełnić dzieła Tego, co Mnie posłał* i jak wiemy z opisu ewangelicznego, uzdrowił owego ślepca[2]). Gdy ubóstwo i cierpienia w najświętszej osobie Jezusa Chrystusa i Jego najbliższego środowiska zostało niejako apoteozowane, straciły niesłuszny stygmat hańby, a stały się okazją do tego, *aby dzieła Boże* w nich się ujawniały.

[1]) Benigni, *Storia sociale della Chiesa,* t. I, str. 383.

[2]) 9. 1 — 34.

Na postawione w tej płaszczyźnie zagadnienie cierpień Kościół i jego synowie nie pozostali nieczuli. Ludzkość, odrodzona w zbawczych źródłach odkupienia, dała folgę swemu naturalnemu współczuciu; nieczułość bowiem na nędzę ludzką była jakby przemocą przez pomylone rozumowanie jej narzuconą. Czując się zwolnioną z kajdan, rzuciła się do tego, by czynić dobrze, idąc za swym Mistrzem, *który przeszedł, czyniąc dobrze i uzdrawiając wszystkich* [1]). Odtąd dzieje Kościoła, to dzieje czynnej miłości bliźniego w najszerszem tego słowa znaczeniu, bo nietylko opieki nad cierpieniem jednostki, lecz to są dzieje przenikania idei miłości w całe społeczeństwo ludzkie i tworzenia zeń Królestwa Bożego, którego konstytucją jest Ewangelja.

Kościół, przynajmniej w okresie, który trwał od Konstantyna do rewolucji francuskiej, przez piętnaście wieków, był urzędowo i w rzeczywistości matką, karmicielką, piastunką cywilizacji europejskiej, t. j. tej najwyższej cywilizacji ludzkiej, której wykwintem była i będzie wolność i prawo czynienia dobrze. I dzisiaj, mimo zażartej walki poganizmu i coraz to nowych jego zdobyczy, ta cywilizacja ma wiele do czynienia, właśnie dlatego, że poganizm temi zdobyczami się szczyci, a nawet wkracza triumfalnie w domenę miłosierdzia, tak wybitnie właściwą Kościołowi.

Za długo byłoby wyliczać wszystko to, co Kościół na polu dobroczynności uczynił i dotąd czyni. Prof. Umberto Benigni w dwuch dużych tomach swego dzieła *Storia Sociale della Chiesa* zdołał pomieścić zaledwo wstępne o tem wiadomości; warto jednak podkreślić to, co on w tej kwestji mówi w słowie wstępnem: „Nie bacząc na nastawienie antykatolickie myśli, duch chrześcijański nieświadomie żyje w społeczności ludzkiej i kieruje nią na drogi miłosierdzia i miłości. O dziejach miłosierdzia chrześcijańskiego Bp. Gibier tak mówi: Przedziwną jest historja dzieł miłosierdzia! Kto był największym dobroczyńcą cierpiącej ludzkości? Święty katolicki, to jest człowiek, pałający miłością Bożą. Jakie są instytucje dobroczynne najdawniejsze, najbardziej skuteczne i najpopularniejsze? Te, które spoczywają na idei religijnej; te, które wieńczy krzyż Chrystusowy, te, które zakładał Kościół. Istotnie, niema dzieła lub instytucji dobroczynności lub pomocy społecznej, któreby nie powstało z inicjatywy Kościoła. To prawda, że myśl czynienia dobrze poprzez wieki

---

[1]) Dz. Ap. 10. 38.

niejednokrotnie była sromotnie wyzyskiwaną przez największą nędzę, bo nędzę moralną, która bardzo często umiała się stroić w pozory zewnętrzne idei religijnej".

Akcja charytatywna, prowadzona pod egidą Kościoła, na samym początku przybiera kształty akcji zorganizowanej. Sama instytucja pewnych stopni hierarchicznych, jak np. diakonów, wskazuje na to, że akcja charytatywna od początku miała te kształty. Uważano ją jako „mandatum Dei", które powinno podlegać pewnym prawom; to prawo obowiązywało wszystkich członków gminy chrześcijańskiej, która od swego zawiązku miała też i swój własny skarb, z którego zaopatrywało swoich uboższych współbraci. W jaki sposób zaopatrywano ten skarb? Pięknie na to odpowiada Tertuljan w swojem pismie *Ad Martyres:* „Na posiłek cielesny, o błogosławieni kandydaci do korony męczeńskiej, posyła wam do więzienia Pani Matka Kościół od swej piersi a pojedyńczy bracia ze swej majętności". Składka członków gminy na ubogich była czemś obowiązkowem, nie krępowało to jednak dobroczynności indywidualnej każdego chrześcijanina.

Dalej, źródłem dochodów tej kasy gminnej były zapisy, datki i ofiary. Tertuljan wspomina o składkach miesięcznych „Stipes menstrua"[1]). Justyn mówi o kolektach niedzielnych. *W Konstytucjach Apostolskich* czytamy: „Omnes primitias provenientes e torculari et area, bobus atque ovibus sumes et dabis prophetis". Tak zwane prymicje, jak i dziesięciny, stanowiły pokaźny dochód kasy gminnej, która opatrywała wszelką nędzę. Dalej, szły na to zapisy bogatych neofitów. Origines mówi o takich, „którzy przyjmując naukę wiary, składali pobożne datki" [2]). Szły na to również opłaty za pewne dyspensy, oraz nakładane kary. Słowem, zaopatrywano kasę w ten sam sposób niemal, co i teraz, chyba tylko więcej dobrowolnie i z większą miłością.

W późniejszych wiekach powstawały specjalne fundacje dla ubogich, obciążenie beneficjum kościelnego i różnych fundacyj.

W dziejach miłosierdzia chrześcijańskiego daje się zauważyć jakby pewną ambicję — samowystarczalność gminy, czyli parafji na potrzeby swoich ubogich i chorych. Ta ambicja rzeczywiście była całkiem usprawiedliwiona: każda parafja zaopatrywała całkiem wystarczająco swoich ubogich, co jednocześnie stanowiło jeszcze jedno ogniwo, zespalające współparafjan w jedną ścisłą rodzinę Bożą.

---

[1]) *Apolog.* 39.

[2]) *Com. in Matth.* Mine P. G. 13. 953.

Ten stan rzeczy przetrwał długie lata. Zaczyna go rujnować wystąpienie Marcina Lutra, ostatecznie zabija rewolucja francuska i nawrót poganizmu.

Atoli jest wielki czas, aby katolicy znowu ujęli w swe ręce opiekę nad swoimi ubogimi, aby parafjanie ujęli w swe ręce akcję charytatywną na terytorjum swej parafji. Tradycje w naszym kraju pod tym względem mamy świetne. Pomnikami parafjalnej dobroczynności do dnia dzisiejszego są po parafjach wiejskie domy kościelne, zwane *szpitalami;* w nich aż do samej niemal wojny mieszkali starcy, których obdzielono w święta żywnością.

Sądzę, że i teraz społeczeństwo katolickie nie mniej jest wrażliwe na nędzę, chociaż samo strasznie zubożało, gdy w imię miłości Boga i bliźniego do niego się odezwiemy, ono zrozumie i przyjdzie z pomocą.

Trzeba rozpocząć organizację parafji pod hasłem dobroczynności. Ideałem, oczywiście, takiej organizacji byłoby opatrzenie wszystkich swoich ubogich, zapobieżenie nędzy; i to nawet jest możliwe.

Organizacja taka musiałaby uwzględnić: 1-o pomoc — ubogim, starcom, sierotom, ubogim rodzinom i obmyślenie sposobów racjonalnej pomocy, 2-o ściślejsze zespolenie parafjan z kościołem i pomiędzy sobą, 3-o doskonalenie się wzajemne przez spełnianie dobrych uczynków.

Zasady organizacyjne „Caritasu“ archidiecezjalnego dają należyte podstawy do tego rodzaju akcji; chodzi tylko oto, żeby je wcielić w życie na gruncie każdej parafji. *X. A. N.*

Ś. P. KS. EDWARD LEDZIŃSKI,
prob. smołweński.

Dn. 24 kwietnia rb. na cmentarzu parafjalnym w Smołwach, dek. brasławskiego, parafjanie i współkoledzy-kapłani złożyli na wieczny spoczynek zwłoki ś. p. ks. Edwarda Ledzińskiego, zmarłego w dniu 20 kwietnia rb. Śmierć ta nie była wprawdzie nagłą, lecz tem niemniej nieoczekiwaną, stan bowiem zdrowia zmarłego nie zapowiadał tak rychłego zgonu. Stało się inaczej, tak widocznie Bóg chciał.

Ś. p. ks. E. Ledziński urodził się w majątku Dyrwiany, pow. szawelskiego, na Litwie, Seminarjum Duchowne ukończył w Kownie i tam też dnia 8 grudnia 1899 r. został wyświęcony na kapłana, naznaczony na wikarjat w Żejmach przebył tam do 1905 roku.

Po krótkim pobycie na wikarjacie w Libawie, ks. E. Ledziński został naznaczony na stanowisko notarjusza kurji diecezjalnej w Kownie i przebył tam do 1909 roku. W roku 1909 został naznaczony na probostwo w Dukształch i tu go zastało nowe rozgraniczenie diecezyj wileńskiej i żmudzkiej: Dukszty ze znaczną częścią parafji zostały przy Polsce i po zawarciu Konkordatu stanowią część archidiecezji wileńskiej. W roku 1920 ś. p. ks. Ledziński został przeniesiony na probostwo do Smołw i tu go zastała śmierć.

Requiescat in pace!

KRONIKA

I. Stolica Apostolska.

Najwyższa Rada Dzieł Rozkrzewiania Wiary.—Od dnia 13 kwietnia rb. odbywały się obrady Najwyższej Rady Papieskich Dzieł Rozkrzewiania Wiary. Sprawozdania stwierdzają niezwykle pocieszający rozwój działalności organizacyj, popierających misje; godnem podkreślenia jest to, że tę działalność w wielu krajach bardzo ożywia Związek Misyjny Kleru.

Prasa międzynarodowa u Ojca św.—Ojciec św. przyjął na audiencji około 80 dziennikarzy, członków rzymskiego związku prasy zagranicznej, reprezentujących—jak w piśmie hołdowniczem wspomina przewodniczący tego związku—około 5 tysięcy dzienników całego świata. Po powitaniu każdego z osobna, Ojciec św. wygłosił dłuższe przemówienie, w którem dał wyraz radości z zetknięcia się z przedstawicielami prasy wszystkich krajów, tem bardziej, że pragnął zobaczyć ich także i dlatego, aby podziękować za współudział w propagandzie Roku Jubileuszowego.

Uznanie męczeństwa księdza Rogue.—D. 22 kwietnia rb. w obecności Ojca św. odczytany został dekret o uznaniu męczeństwa księdza Piotra-Renata Rogue, członka zgromadzenia xx. Misjonarzy, ściętego na gilotynie w r. 1796. W przemówieniu, wygłoszonem przy tej okazji, Papież stwierdził, że ks. Rogue złożył swą krew i życie dla Chrystusa i Jego Kościoła, odnawiając rozpoczętą przez Chrystusa walkę między życiem i śmiercią. Taka najwyższa ofiara wymaga przygotowania, a cały żywot ks. Rogue był właśnie przygotowaniem do męczeństwa. Każdy chrześcijanin, nawet nie powołany do złożenia świadectwa Bogu ofiarą swojej krwi, winien świadectwo takie składać myślą swoją, słowem i uczynkiem. Takie składanie świadectwa wymaga często również ofiary. Ofiarę taką składać winniśmy, zachęceni przykładem męczenników.

II. Kronika archidiecezjalna

Stan zdrowia Arcypasterza. — D. 14 kwietnia rb., o godz. 8 rano, JE. Ks. Arcybiskup-Metropolita poddał się drugiej operacji, przewidywanej przez lekarzy; operacja przeszła pomyślnie, a stan pooperacyjny jest dobry; ostatnio Arcypasterzowi pozwolono na krótko siadać w fotelu. Pobyt w klinice potrwa jeszcze czas dłuższy.

Pomoc pielgrzymkom i wycieczkom, udającym się do Wilna. — W tych dniach przy Archidiecezjal-

nym Instytucie Akcji kat. powstał Referat dla pielgrzymek i wycieczek. Zadaniem referatu jest pomoc w przyjmowaniu pielgrzymek i wycieczek z terenu archidiecezji wileńskiej i dalszych ziem wschodnich do różnych miejscowości całej Polski. Referat załatwia sprawy zniżek kolejowych, mieszkań, wyżywienia, programów zwiedzań, organizuje powitania pielgrzymek i wycieczek, ułatwia udział w nabożeństwach i t. d Po bliższe informacje należy zgłaszać się pod adresem: Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej, Referat Pielgrzymek i Wycieczek—Wilno, Metropolitalna 1.

Instytut Maryi Niepok. Królowej Polski „Marianum" w Wilnie. — W święto Zwiastowania Najśw. Maryi Panny, d. 9.IV. rb., odbyło się w Wilnie, przy Archid. Instytucie Akcji Katolickiej, Zgromadzenie Konstytucyjne Towarzystwa Maryi Niepokalanej Królowej Polski „Marianum". Do zadań T-wa „Marianum", poza dążeniem do uświątobliwienia się członków, należy apostolska działalność żywem słowem i prasą, przez urządzanie misyj i rekolekcyj zamkniętych, zakładanie i prowadzenie drukarń wydawniczych, księgarń, czytelń, szkół, kursów i innych ognisk życia katolicko-społecznego i oświatowego. Członkowie Towarzystwa poświęcają się nadto wszelkim dziełom parafjalnym pod kierownictwem duszpasterzy: praca w Akcji Katolickiej i stowarzyszeniach, patronaty, dobroczynność, domy parafjalne, kolportaż prasowy, obsługa kościołów, ochronki a także pierwsza pomoc i opieka nad chorymi tak w domach prywatnych jak i w szpitalach. Pozatem „Marianum" ustawowo zobowiązało się powołać do życia instytucję pod nazwą „Academia Mariana", mająca na celu krzewienie kultu Bogarodzicy i Świętych Patronów naszych, zwłaszcza za pośrednictwem nauki, literatury i sztuki. Towarzystwo dzieli się na: 1) członków czynnych, związanych regułą zakonną (osobne zgromadzenie: męskie z kapłanami i braćmi, oraz żeńskie), i 2) członków zwyczajnych (świeckich oblatów). Poza wymienionymi, Towarzystwo ma jeszcze pomocników, wspierających dzieła i przedsięwzięcia Instytutu w sposób dla nich dostępny przez ofiary, modlitwę, jednanie członków i t. p. W sobotę, 14 kwietnia r. b., odbyło się przy Ostrej Bramie pierwsze zebranie tymczasowej Rady Naczelnej, Zarządu i Komisji Rewizyjnej „Marianum". Obowiązki Prezesa objął I wiceprezes T-wa, Ks. Kan. Stanisław Zawadzki — proboszcz Ostrej Bramy. Drugim wiceprezesem wybrany został Ks. Franciszek Kafarski, dyrektor Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej. Na Dyrektora Zarządu T-wa powołano p. Tadeusza Bireckiego, Dyrektora Archidiecezjalnego Związku Towarzystw Dobroczynności „Caritas". Zgłoszenia powołań zakonnych, oraz wszelką korespondencję w sprawach Instytutu upraszamy kierować pod adresem: Generalny Sekretarjat Towarzystwa Maryi Niepokalanej Królowej Polski „Marianum" w Wilnie, ul. Metropolitalna 1. (Arch. Instytut Akcji Katolickiej).

Bratnia Pomoc Alumnów Sem. Metrop. — Dnia 4 lutego br. na walnem zebraniu członków Bratniej Pomocy dokonano wyborów do nowego Zarządu. Nowy Zarząd stanowią następujący alumni: Klejno Edward — prezes, Masiulanis Adam—vicеprezes, Matyszczyk Stanisław — skarbnik, Kamiński Alfons — sekretarz, Gołembiowski Mieczysław — gospodarz. Nowoobrany Zarząd składa najserdeczniejsze „Bóg zapłać" Przewielebnym Księżom Dobrodziejom i Ofiarodawcom za nadesłane składki lub ofiary oraz niniejszem powiadamia, iż składki lub ofiary raczyli nadesłać

ks. kan. Abramowicz Adam, ks prob. Bagieński Paweł, ks. prob. Bajkiewicz Piotr, ks. Baniewicz Kazimierz, ks. prob. Bazewicz Bolesław, ks. prob. Butkiewicz Zenon, ks. kan. Chodyko Aleksander, ks. kan. Chomski Leopold, ks. kan. Cichoński Antoni, ks. prob. Ciechanowski Edward, ks. pref. Chrabąszcz Jan, ks. prof. dr. Ellert Jan, ks. pref. Frydrykiewicz Adolf, ks. pref. Goj Jan, ks. dyr. Hałko Stanisław, ks. prob. Hajkowicz Ferdynand, ks. prał. Hanusowicz Jan, ks. prob. Ingielewicz Józef, ks. dziek. dr. Jaroszewicz Albin, ks. prob. Jaśkiel Antoni, ks. pref. Jankowski Czesław, ks. prob. Każarnowicz Jan, ks. prob. Klimm Stanisław, ks. prob. Korycki Jan, ks. prob. Kropiwnicki Józef, ks. prokur. Krassowski Jan: ks. prob. Kuderewski Stanisław, ks. kan. Kuryłłowicz Antoni, ks. prob. Liksza Klemens. ks. prob. Łaban Wincenty, ks. pref. Lachowicz Aleksander, ks. prob. Malinowski Jan, ks. kan. Majewski Michał, ks. prob. Małynicz-Malicki Mieczysław, ks. prob. Matulis Władysław, ks. dziek. Michniewicz Michał, ks. pref. Mirowski Edmund, ks. prob. Moczulski Adolf, ks. prob. Moczulski Bolesław, ks. prob. Montwiłł Ignacy, ks. prob. Moroz Jan, ks. prob. Murawski Władysław, ks. prob. Murończyk Edward, ks. dziekan kan. Miłkowski Stanisław, ks. prob. Ostaniewicz Stefan, ks. prof. Ostreyko Jan, ks. prob. Oziewicz Henryk, ks. pref. Opiatowski Henryk, ks. prob. Packiewicz Kazimierz, ks. prob. Pieściuk Franciszek, ks. pref. Pogorzelski Władysław, ks. prob. Porczyk Stefan, ks. pref. Radziszewski Kazimierz, ks. dziek. Radziszewski Mieczysław, ks. dziek. Rodziewicz Leonard, ks. prob. Sarosiek Maksymiljan, ks. prob. Sarosiek Witold, ks. pref. Sawlewicz Michał, ks. pref. Sieluk Stanisław, ks. Skarżyński Jan, ks. dziek. Śnieżko-Błocki Adolf, ks. prob. Sobolewski Henryk, ks. kan. Songin Józef, ks. Sołtan Lucjan, ks. prob. Sokołowski Adolf, ks. prob. Świll Antoni, ks. prob. Szołkowski Józef, ks. Sztejn Czesław, ks. dziek. Szyroki Stanisław, ks. prof. Taszkun Wincenty, ks. pref. Toczyłowski Piotr, ks. prob. Troska Ignacy, ks. prof. dr. Urmanowicz Walenty, ks. prob. Węckiewicz Stanisław, ks. pref. Wojciechowski Adam. ks. prob. Wołejko Józef, ks. pref. Zabielski Antoni, ks. prob. Zacharzewski Kazimierz. ks. prob. Zapaśnik Stefan, ks. dziek. Żamejć Jerzy, ks. prob. Żarnowski Piotr, ks. prob. Żebrowski Tomasz, ks. dziek. Żero Józef, Wielmożna Pani Szydłowska Marja.

Zarząd.

III. Kronika krajowa.

Diecezja łucka.— Diecezja łucka, podzielona na 13 dekanatów (1 obrz. wschodniego), liczy według ostatniego spisu 275.322 wiernych, z czego 9.550 przypada na obrządek wschodni. Parafij obrządku łacińskiego ma diecezja 120, a wschodniego 11. Liczba księży wynosi 221, z której to liczby 11 jest obrządku wschodniego, a 8-u przebywa na studjach wyższych w kraju i zagranicą.

Ku czci św. Jana Bosco w Polsce.—Chcąc zapoznać społeczeństwo polskie z zasługami i znaczeniem św. Jana Bosco, xx. Salezjanie postanowili urządzić szereg uroczystych obchodów na ziemi polskiej ku czci swego św. Założyciela. Rozpoczęli od Krakowa. Zawiązał się tam pod protektoratem J. E. Księcia Metropolity Sapiehy Komitet uroczystego obchodu ku czci św. Jana Bosco w Krakowie w dn. 22 b. m. Obchód ten poprzedziło „Triduum“ w dniach od 19 do 21 b. m., celebrowane w świątyni Marjackiej. W sam dzień obchodu, uroczystą sumę pontyfikalną w kościele Mar-

jackim odprawił JE. Książę-Metropolita Sapieha. Po nabożeństwie odbyła się uroczysta Akademja ku czci św. Jana Bosco. Wileńscy xx. Salezjanie urządzają taki obchód w uroczystość Świętej Trójcy.

Pielgrzymka akademicka do Częstochowy.—Dnia 5 maja wieczorem wyruszy z Warszawy pod osobistem kierownictwem J. E. Ks. Biskupa Szlagowskiego i ks. Edwarda Szwejnica pielgrzymka akademicka do Częstochowy. Powrót jest przewidziany w niedzielę 6 maja o północy. Koszt przejazdów w obie strony wyniesie 9.70 zł. Zapisy do dn. 3 maja uskuteczniać można codziennie w zakrystji kościoła akad. św. Anny w g. 10—12 oraz w Redakcji *Młodzieży Katolickiej*, Warszawa, Koszykowa 11 m. 20 w godz. 19—20.

W sprawie emerytury księżej.—Konkordat przewiduje pewien fundusz na emerytury dla duchowieństwa. Ministerstwo W. R. i O. P., zarządzające tym funduszem, zwlekało w licznych wypadkach z obliczeniem i wypłatą zaopatrzenia emerytalnego. Sprawę wniesiono przed Najwyższy Trybunał Administracyjny, który nie uwzględnił stanowiska Ministerstwa, lecz zawyrokował, iż zaopatrzenie emerytalne obliczać trzeba od miesiąca następującego po chwili przejścia duchownego na emeryturę.

Wynagrodzenie za naukę religji. — Z różnych stron dochodzą skargi na to, że władze szkolne zwlekają z wypłatą duchowieństwu wynagrodzenia za nauczanie religji w szkołach albo dążą do zmniejszenia wysokości wynagrodzenia. Obecnie płacą tylko za rzeczewiste godziny. Sprawa wynagrodzenia za nauczanie religji w szkołach jest ustalona przez porozumienie, zawarte w wykonaniu Konkordatu pomiędzy Władzami szkolną i kościelną. Wskutek tego porozumienia ukazało się rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 1 marca 1926 r. (Dz. U. R. P. № 27 poz. 163) obowiązujące dotąd. Księża, uczący religji w szkołach, powinni się trzymać ściśle tego rozporządzenia. Oczywiście, nic to nie pomoże.

IV. Kronika zagraniczna.

Święta w Rosji.—Mimo gwałtownej agitacji bezbożników i ogłoszenia oficjalnie świąt Wielkanocy, przypadających w Cerkwi prawosławnej w roku bieżącym na 8 kwietnia, za dnie pracy, nieliczne już dziś świątynie Moskwy przepełnione były wiernymi. Znamiennym objawem godnym zanotowania jest fakt, że w nabożeństwach wzięli udział nietylko ludzie starzy, wychowani w epoce przedrewolucyjnej, ale także bardzo liczne zastępy młodzieży. — Rumuński dziennik *Patria* (z dnia 12 bm.) komunikuje, że w dzień Wielkanocy, na terytorjum Sowietów nad granicą rumuńską dokonano krwawej masakry ludności, święcącej uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego. W nocy z 7 na 8 kwietnia w cerkwiach, po stronie rumuńskiej, położonych nad Dniestrem, odbywały się uroczyste tradycyjne procesje. Dźwięk dzwonów i śpiewy wywołały na brzeg przeciwny wielkie rzesze ludu, który, klęcząc i modląc się zdala, brał udział w uroczystości. W pewnym momencie dostrzeżono oddział kawalerzystów. Zanim zdołano krzykiem ostrzec nieszczęsnych współbraci z drugiej strony Dniestru, zarechotały karabiny, kładąc liczne trupy tych, co nie zdążyli w porę uciec. Oto nowa zbrodnia sowiecka. Świat „cywilizowany“ protestów nie podnosi.

Drukowano za zezwoleniem J. E. Księdza Arcybiskupa - Metropolity.

Redaktor i Wydawca KS. LEON ŻEBROWSKI, Kan. Kapit. Metropol.
DRUKARNIA ARCHIDIECEZJALNA W WILNIE.

KOMUNIKAT ARCHIDIECEZJALNEGO INST. AKCJI KATOLICKIEJ W SPRAWIE REKOLEKCYJNEJ.

W rozwoju życia katolickiego, a szczególnie Akcji Katolickiej, rekolekcje zamknięte odgrywają zasadniczą rolę. Wskazał na to Jego Świątobliwość Ojciec św. Pius XI w encyklice „Mens nostra“, a Najdostojniejszy Episkopat Polski sprawę rekolekcyj zamkniętych uznał za specjalny punkt programu Akcji Katolickiej. Mając to na względzie, Archid. Instytut Akcji Katolickiej w Wilnie przystępuje do ujęcia sprawy rekolekcyj zamkniętych na terenie całej naszej archidiecezji i w tym celu organizuje:

1. jednodniowy kurs instrukcyjny dla Księży Rekolekcjonistów w dniu 14. VI. b. r. w Wilnie;
2. Związek Księży Rekolekcjonistów archidiecezji wileńskiej, jako praktyczny wynik kursu;
3. konferencję wszystkich przedstawicieli Zgromadzeń Zakonnych, organizacyj i zrzeszeń religijnych oraz zainteresowanych czynników w dniu 15. VI. b. r. z terenu archidiecezji;
4. rejestrację miejscowości i lokali, w których można będzie przeprowadzać rekolekcje zamknięte.

1. *Jednodniowy kurs instrukcyjny dla Księży Rekolekcjonistów odbędzie się w Wilnie dnia 14 czerwca b. r.*

Na kurs uprzejmie zapraszamy wszystkich Przewielebnych Księży naszej archidiecezji.

Warunki uczestnictwa w kursie są następujące:

a) zamiłowanie do sprawy rekolekcyj zamkniętych,
b) możność i chęć przeprowadzenia przynajmniej jednego cyklu rekolekcyj zamkniętych, t. j. jednych rekolekcyj zamkniętych trzydniowych,
c) przystąpienie do Związku Księży Rekolekcjonistów archidiecezji wileńskiej.
d) Koszty udziału w kursie jednodniowym ponosi każdy za siebie; koszty zaś, związane z dawaniem rekolekcyj zamkniętych (podróż, utrzymanie i inne wydatki), regulować będzie Związek Księży Rekolekcjonistów archidiecezji wileńskiej.

Zgłoszenia na kurs należy nadsyłać do Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej w Wilnie *do dnia 31 maja r. b.* Na życzenia mieszkania w hotelach mogą być zamówione.

Pożądaną jest rzeczą, by w kursie wzięli udział i ci Przewielebni Księża, którzy narazie do Związku Księży Rekolekcjonistów się nie zgłoszą.

Jednodniowy kurs instrukcyjny odbędzie się według następującego programu:

Godz. 9 rano — Msza św.

Godz. 10 rano — Otwarcie kursu, wybór przewodniczącego i sekretarzy. Referat: *Związek Księży Rekolekcjonistow ostoją ruchu rekolekcyjnego w diecezji.*

Godz. 11 — Referat: *Rodzaje rekolekcyj zamkniętych i domy rekolekcyjne.*

Godz. 12 — Referat: *Jak robić propagandę rekolekcyj zamkniętych i jak urządzać serje rekolekcyj zamkniętych dla różnych stanów.*

Przerwa obiadowa.

Godz. 14.30 — Referat: *Zalety Księdza Rekolekcjonisty.*

Godz. 15 — Referat: *Praktyczne zastosowanie rekolekcyj zamkniętych w organizacjach Akcji Katolickiej.*

Dyskusja, założenie Związku Księży Rekolekcjonistów archidiecezji wileńskiej, zakończenie kursu.

Kurs przeprowadzi znawca i praktyk rekolekcyj zamkniętych PWielebny Ksiądz Czesław Małysiak ze zgromadzenia Ojców Salwatorjanów w Trzebini, który specjalnie w tym celu przybędzie do Wilna.

2. *Konferencja wszystkich przedstawicieli Zgromadzeń Zakonnych, organizacyj i zrzeszeń zakonnych i religijnych oraz zainteresowanych czynników odbędzie się 15 czerwca r. b.* o godz. 15.30. Konferencja ma na celu omówienie całokształtu sprawy pomocy w organizacji rekolekcyj zamkniętych, zwłaszcza pomocy przy urządzeniu domów rekolekcyjnych, jako stałych ośrodków akcji rekolekcyjnej w archidiecezji naszej.

3. *Rejestracja miejscowości i lokali, w których można będzie przeprowadzać rekolekcje zamknięte.*

Niezmiernie ważną jest sprawa odpowiednich lokali, w których można przeprowadzać rekolekcje zamknięte. Z tem wiąże się kwestja rozwoju rekolekcyj i ich kategorje. Rozróżniamy rekolekcje zamknięte i półzamknięte. Dla rekolekcyj zamkniętych konieczny jest lokal zupełnie izolowany od wpływów zewnętrznych z łatwym dostępem do kościoła, względnie z możliwością zorganizowania ad hoc kaplicy, z osobnemi sypialniami (najlepiej pokoje dla osób pojedyńczych, chociaż może być i po kilka osób na jednej sali) i z osobnym pokojem jadalnym. Do tego najwygodniejsze są: klasztory, internaty przy klasztorach, Seminarja Duchowne (archidiecezjalne i Księży Misjonarzy), dwory, domy parafjalne i t. d.

Rekolekcje półzamknięte wymagają: kościoła lub kaplicy, zorganizowanej także ad hoc (sali wykładowej), oraz sali jadalnej (obiad). W tym celu można uzyskać lokale szkolne w okresie feryj, domy parafjalne, także dwory, istniejące w parafjach.

W zależności od wygód, jakich będą życzyli sobie rekolekcjoniści, a więc czy chcą być w pojedyńczych pokojach, spać na łóżkach czy tylko siennikach, albo na słomie czy sianie, w zależności od jakości pożywienia ustalone zostaną kategorje, przyczem największą troską chcemy otoczyć te kategorje, które pozwolą nam na ruch rekolekcyjny dla najszerszych warstw naszej ludności. Jeżeli znajdzie się miejsce choć dla 10 (dziesięciu osób), to uprzejmie prosimy taki lokal rownież zgłosić. Dla rejestracji miejscowości i lokali, które odpowiadają wymienionym wyżej warunkom prześlemy do Przewielebnych Księży Dziekanów odpowiedni kwestjonarjusz.

Przewielebni Księża Proboszczowie, którzy na terenie swoich parafij mają odpowiednie lokale, zechcą łaskawie je zgłosić na ręce PW. Ks. Dziekana z zaznaczeniem, w jakim czasie mogą być wykorzystywane.

Zaznaczamy, że rejestrację miejscowości i lokali, gdzie można odprawiać rekolekcje zamknięte, traktujemy także pod kątem widzenia parudniowych kursów ideowych i organizacyjnych dla Akcji Katolickiej, które zamierzamy przeprowadzać na terenie całej archidiecezji systematycznie w przeciągu całego roku zgodnie z instrukcją programową dla Akcji Katolickiej, wydaną przez Najdostojniejszy Episkopat Polski (Nr. 1 *Ruchu Katolickiego* za miesiąc styczeń 1934 r.)

Ks. Fr. Kafarski, Dyrektor Archid. Inst.Akcji Kat. w Wilnie.